

סיכום עונת 2014/15

כללי

מגדלי ההדרים בישראל עברו עונה מאתגרת במיוחד, עונה שהייתה רצופה בהפתעות ובאירועים בלתי נעימים.

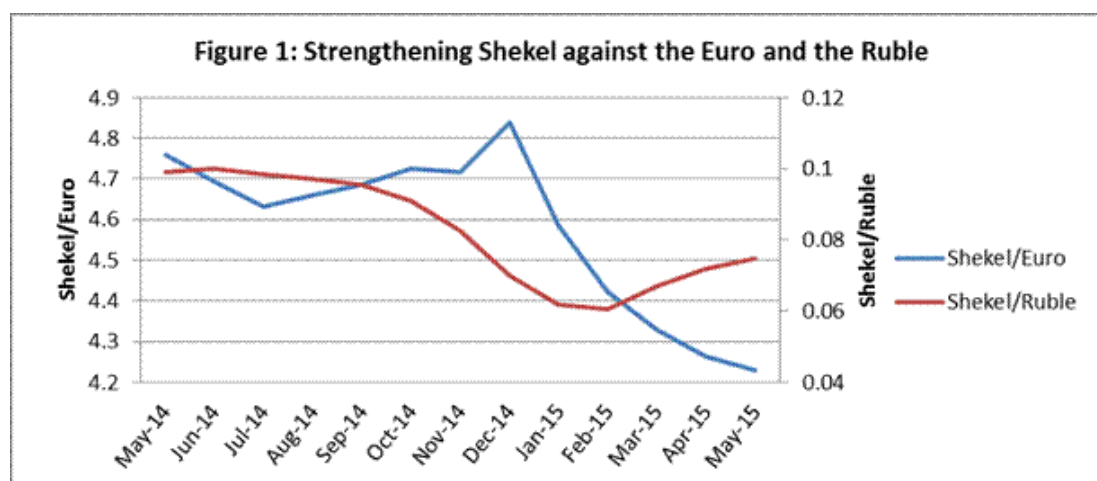
השקל הישראלי התחזק למעלה מ-10% מול האירו, במהלך 12 החודשים האחרונים, כפי שמוצג באיור מס' 1.

השוק האירופי המהווה 70% משווקי היצוא של ישראל ולכן שחיקה שכזו במטבעות גרמה להפסדים כבדים לחקלאים.

בשוק הרוסי, המהווה 20% משוק היצוא הישראלי להדרים, המצב היה אף גרוע יותר. ירידת ערך הרובל "תפסה" אותנו באמצע העונה, מבלי יכולת להגיב.

ערך הרובל/שקל נשחק ב-40% (הקו האדום באיור 1), וכאשר כבר החלה התאוששות בפברואר ומרץ – אף יצואן לא היה מוכן לקחת סיכונים, ולמעשה ממחצית ינואר נפסק יצוא ההדרים ליעד זה. המשבר בשוק הרוסי (ואוקראינה) גרם לפחיתה של 30% בכמות היצוא ליעדים אלו, לעומת שנים קודמות.

איור 1 – שחיקת המטבעות מול השקל

בנוסף לעונת שיווק קשה מאוד שעברנו, נוספו אירועי ברד קשים מאוד בחודש ינואר. לפחות 75,000 דונם נפגעו מאירועי ברד אלו.

הערכה כי לפחות 50,000 טון פרי הלכו לאיבוד כתוצאה מאירועים אלו (נשרו ולא הגיעו לשום יעד שיווקי), ועוד 50,000 טון נפגעו ושוקו כקלאס 2 ולתעשייה, כך שהנזק למגדלים היה רב וכואב מאוד.

יש לציין כי מגדלים שביטחו היבול בביטוחי רשות, נהנו מפיצוי שכיסה חלק ניכר מהנזקים. קנט תשלם עבור נזקי הטבע לענף ההדרים בעונת 14/15 כ-45 מיליון ₪.

יצוא

כמות הפרי המיוצא מישראל היה דומה לשנה שעברה (2% יותר), אך בהרכב שונה מאוד. יצוא האשכוליות המשיך לרדת בצורה משמעותית, כתוצאה מהשפעת העקירות של 12,000 דונם אשכוליות אדומות ב – 4 השנים האחרונות, וזאת דווקא בשנה שבה תוצאות השיווק הן הטובות ביותר מאז 2009. לעומת זאת, התכבדנו ביבול כבד בזני הקליפים, ובמיוחד בזן "אורי", דבר שגרם לעליה משמעותית של היצוא מזנים אלו, שפיצתה על הירידה ביצוא האשכוליות.

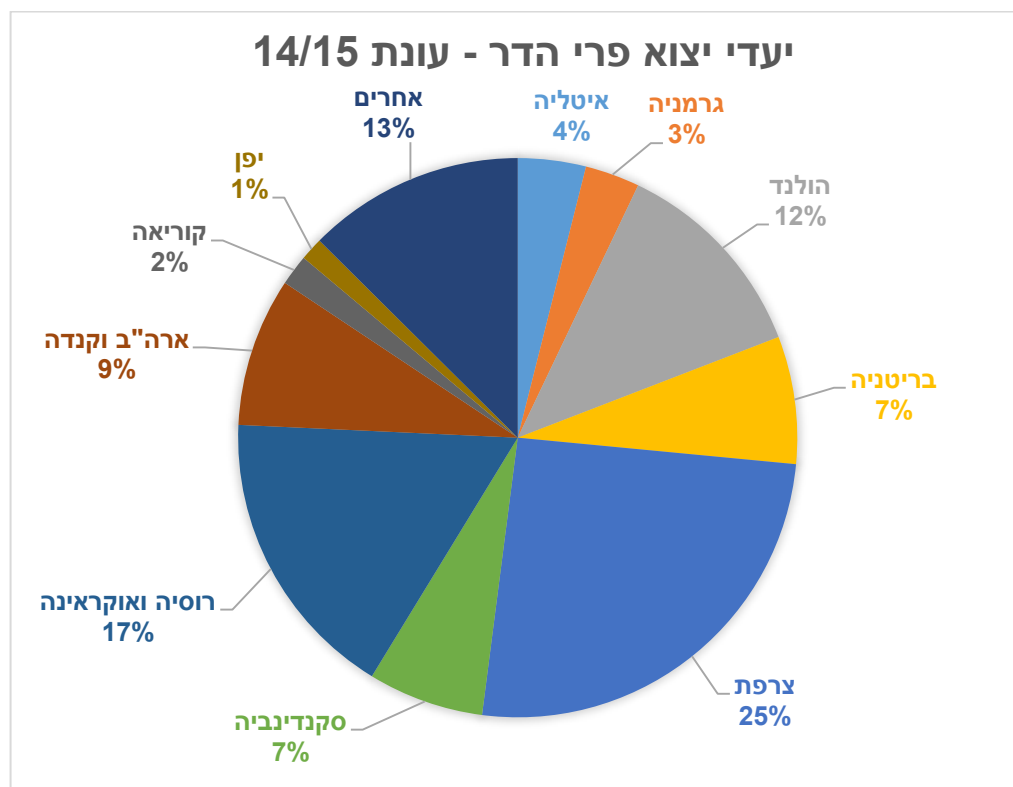
מי שתרום בצורה בולטת לשיפור מאזן היצוא הוא הזן "אורי" שאחראי ל 40% מהיצוא – 67 אלף טון.

טבלה 1 – נתוני יצוא פרי הדר טרי (בטון) בשלוש העונות האחרונות

משפחה	עונת 12/13	עונת 13/14	עונת 14/15	שינוי 14/15 לעומת 13/14
תפוזים	7,369	6,880	4,930	- 28%
אשכוליות	78,938	76,807	61,078	- 20.5%
קליפים	78,924	71,021	91,989	29.5%
לימונים וליים	788	3,199	3,416	6.7%
פומלו ואחרים	1,890	2,784	1,929	- 31%
סה"כ	167,909	160,691	163,342	1.6%

מבחינת יעדי היצוא (תרשים 1) יש לציין מצד אחד את העלייה המתמשכת ביצוא לצפון אמריקה ומצד שני את הירידה של כ – 6% ביצוא לרוסיה ואוקראינה (לעומת אשתקד).

תרשים 1 – יעדי היצוא לפרי הדר טרי בעונת 14/15

שוק מקומי

רב העונה , השוק המקומי היה בעודף היצע , בשל הבעיות בשווקי היצוא. בעיקר מדובר בקליפים למיניהם . הקלה חלקית חלה לקראת המחצית השנייה של ינואר , כאשר ניתן היה לשווק פרי לרצועת עזה (עד אותו שלב השלטונות נתנו הגנה לתוצרת המקומית).

לתפוזים היו ביקושים ומחירים טובים , שהלכו והשתפרו ככל שהעונה התקדמה .

הפתיעו לטובה העונה המחירים הטובים שהיו ללימונים ולפומלו (נמשך כבר מס' עונות) , כאשר גם בשיא העונה מחירי הלימון היו ברמה סבירה .

טבלה 2 – כמויות פרי הדר בשוק המקומי – עונת 14/15

תפוזים	אשכוליות	קליפים	לימונים וליים	פומלו ושונים	סה"כ
46,000	8,000	68,000	52,000	6,000	180,000

תעשייה

תעשיית המיצים נהנתה מהקשיים שהיו בשוק ההדרים הטרי .

כמויות הפרי ששווקו לתעשייה היו גבוהות ב 13% מהכמות בשנה שעברה .

היו ביקושים יפים לתזי"ם , ובמיוחד לשוק המספק פרי לבתי הקפה והמסעדות לסחיטה במקום .

טבלה 3 – כמויות פרי הדר לתעשייה – עונת 14/15

תפוזים	אשכוליות	לימונים	קליפים	סה"כ
35,500	117,000	2,500	45,000	200,000